

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički institut - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica
Tel: 081 206 713 Fax: 081 206 712 Mail: extension-pg@cg.yu

ZASNIVANJE SIJANIH TRAVNJAKA

Sijani travnjaci kod nas zauzimaju mnogo manje površine od prirodnih, ali imaju veliki značaj. Najčešće se zasnivaju na nagnutim terenima i zbog svoje pokrovnosti i gustine efikasno štite zemljište od erozije. Sijani travnjaci daju veće prinose i bolji kvalitet stočne hrane. Vegetacija u proleće kreće ranije, bolje regenerišu (odrastaju) poslije kosidbe i kasnije završavaju vegetaciju u jesen. Mogu se zasnivati na svim tipovima zemljišta, posebno je značajno da se mogu zasnivati i na vlažnim terenima.

Zasnivanju sijanih travnjaka mora se posvetiti velika pažnja. Zemljište treba da bude dobro pripremljeno, što bolje usitnjeno i poravnato, jer sjeme trava i leguminoza (djetelina) je vrlo sitno pa na nedovoljno pripremljenom zemljištu može da padne u dublje slojeve ili da ostane na površini i ne nikne, čime se dovodi u pitanje sklop usjeva, a time i uspjeh sjetve.

Osnovnu obradu na nižim terenima treba obavljati u jesen, a na višim terenima i na nagibima što ranije u proleće.

Sijane travnjake treba zasnivati na ravnim ili blago nagibnim terenima, sa dubljim i plodnijim zemljištima.

Najbolje je zasnivati travnjake posle ratarskih usjeva kao što su strna žita, krompir, kukuruz i slično.

Smješe za sijane travnjake su vrlo različite. Mogu biti kratkotrajne, srednjetrajne ili dugotrajne. Mogu služiti za kosidbu ili ispašu sa većim ili manjim udjelom djetelina i drugih vrsta trava. Sastav smješe zavisi od zemljišta na kojem će biti posijana, a i od toga za šta se želi koristiti i koliko dugo se planira korišćenje.

Na nižim terenima sjetva se može obaviti rano u proleće ili krajem ljeta i početkom jeseni, dok na visočijim terenima prednost treba da ima prolječna sjetva.

Mineralna đubriva najbolje je primijeniti posle oranja, a prije predsjetvene pripreme zemljišta. Treba koristiti kompleksna mineralna đubriva sa jednakim odnosom hraniva, npr. NPK 15:15:15, u zavisnosti od plodnosti zemljišta orijentacione količine se kreću oko 300 kg/ha.

Sjetva se može obaviti mašinski i ručno. Za mašinsku sjetvu koriste se univerzalne žitne sejalice. Sjetva žitnim sejalicama može se obaviti u jednom prohodu, ali je preporučljivo da se sije unakrst (polovina sjemena u jednom prohodu, a polovina poprijeko) ukoliko uslovi parcele dozvoljavaju.

Ručna sjetva je najčešći način u praksi. Pri tome proizvođači treba da vode računa da se cjelokupna količina sjemena što ravnomjernije rasporedi po površini. U dobro pripremljeno zemljište sjetvena norma se kreće od 35-40 kg/ha. Dubina sjetve je 1-1,5cm. Posle sjetve bila ona mašinska ili ručna parcelu treba obavezno povaljati.

Sjetva smješa za sijane travnjake može se obaviti bez i sa nadusjevom. Kao nadusjev

može se koristiti žito, najčešće ovas, ječam, a može i pšenica i tritikale. Količina sjemena žita treba da iznosi jednu trećinu do jedne četvrtine od količine koja se sije za čist usjev.

Kada se koristi nadusjev kosidba žita mora da se obavi kada ono klasa, nikako kasnije. Tada pokošeno žito daje kvalitetno sijeno, a površina se oslobađa da trave mogu nastaviti normalno da se razvijaju.

U prvoj godini prvu kosidbu travnjaka treba obaviti ranije, u fazi porasta stabla, zbog uništavanja korovskih biljaka, a drugi otkos treba skinuti u septembru, da bi usjev imao dovoljno vremena da se pripremi za zimu. U godini sjetve netreba dozvoliti ispašu na travnjaku. U narednim godinama kosidba treba da bude u fazi početka klasanja trave.

Svetlana Bubanja, dipl. ing. polj.
Stručni saradnik u oblasti ratarstva i povrtarstva